

Pashto PTP Guidelines for Reading Skills

Reading skills in this guideline are defined by the level of the individual's ability to read written texts for the purpose of getting gist, specific information, detailed understanding, and implications.

Novice: this level is characterized by an ability to understand short (50-150 words) simple sentences on familiar matters containing highly frequent words and syntax. The common text sources are from menus, brochures, public notices, and regulations.

Novice 1

- The reader can recognize the symbols of the Pashto alphabet.
- The reader is able to understand short sentences which are loosely connected.
- Texts usually do not exceed high- frequency structural patterns and vocabulary.
- Descriptions of persons, places, or things typify the texts at this level.

<Example Text I: Advertisement for Books>

Afghan Post **افغان رساله**
The Afghan Community Publication in Canada
په کاناډا کې د افغاني ټولني خپلواکه، خبري، معلوماتي او ادبي خپرونه
افغان رساله په څلورو
پښتو، دري، انگرېزي او فرانسوي
ښو خپريږي
Web: www.afghanpost.com
Tel: (905) 472 - 9081 Fax: (905) 472 - 4684
E-mail: afghanpost@rogers.com
P. O. Box 30074
1027 Finch Avenue West Toronto, Ontario, M3J 3L6 Canada

<Example Text II: The Newspaper Advertisement about Subscription >

په هېواد ورځپاڼه کې گډون وکړئ
دغه ورځپاڼه ستاسې نيوکې، نظريات او وړانديزونه
دولتي مسوولينو او چارواکو ته رسوي. دغه راز
ستاسود ذوق او خوښي مطابق هنري، ادبي، فرهنگي
او نور مطالب هم خپروي.
په هېواد کې دننه د گډون کلني ونډه: ۶۰۰ افغانی
زده کوونکو او محصلانو ته: ۳۰۰ افغانی
کورنيو انجو گانو او شرکتونو ته: ۱۰۰۰ افغانی
د بهرنيو هېوادونو سفارتخانو او انجو گانو لپاره:
۲۵۰۰ افغانی
په بهرنيو هېوادو کې اوسېدونکو ته:
۲۰۰ امریکايي ډالره

Novice 2

- The reader can understand short and simply connected paragraphs and get some main ideas.
- The reader can follow a text with a clear internal structural as can be shown in chronological sequenced written materials.
- The reader can locate specific information from a paragraph.
- Texts at this level are usually limited to the attached range of syntactic structures and vocabulary.

<Example Text I: Nawruz>

نوروز

نوروز د نوی کال لومړی ورځ ته وايي. نوی لمريز کال د وري (حمل) مياشتې په لومړۍ ورځ چې د پسرلي موسم لومړی ورځ هم گڼله کېږی پيلېږی. د افغانستان خلک نوروز يا نوی کال له لرغونو زمانو راهيسې په ډېر شوق لمانځي.

د پسرلي موسم د کار او زيار موسم گڼل کېږی، په دې موسم کېنې ټول کروندگر يا بزگران کوښښ کوي چې پر خپلو ځمکو فصل وکړي او له هغه نه ښه حاصل واخلي. ښوال هڅه کوي چې نوي نيالگي کېنوي او ښونه جوړ کړي چې پر دغه کار سره له يوې خوا دی مېوه تر لاسه کوي او له بله پلوه دا کار د چاپېريال په ساتنه او ښکلا کېنې گټور تمامېږی. د ښونو پر روزنه او پالنه به دوی وکولای شي چې له ډېرې لږې ځمکې څخه زياته مېوې په لاس راوړي او همدا رنگه د چاپېريال په سمسورولو سره به د ډول ډول ناروغيو مخنيوی هم وکړي. د نوی کال دويمه ورځ په افغانستان کېنې د "معارف ورځ" په نامه نومول شوي ده.

<Example Text II: Rainbow>

د بودی ټال

کله کله له باران څخه وروسته په آسمان کېنې د ليندۍ په شکل رنگينې کرښې راښکاره کېږي. دغه ليندۍ ته خلک د بودی ټال يا شنه زرغونه وايي. مونږ معمولاً د بودی ټال هغه وخت وینو چې لمر له اوريځې څخه راوځي او بيا وځلېږي، خو په دې شرط چې بيا هم په هوا کېنې د باران ځاڅکي موجود وي. د بودی ټال ټول رنگونه په گډه سره د لمر په وړانگه کېنې موجود دي او کله چې د لمر رڼا د باران له ځاڅکو څخه تېرېږي، نو اووه رنگونه ورکوي لکه سور، نارنجي، ژير، شين، فېروزه يي، زرغون او بنفشه يي. خلکو د شني زرغوني پسي يوه کيسره هم جوړه کړې ده چې وايي: که سړی تر شني زرغوني لاندې ورغړي ښځه کېږي او که ښځه ترې لاندې ورغړي سړی کېږي، خو دا يوه ولسي خبره ده. شنه زرغونه يوه په زړه پورې منظره رامنځ ته کوي او د د پسرلي د راتلو ښه گڼل کېږي.

Intermediate: this level is characterized by the reader's ability to understand factual information and main ideas from a relatively short passage (150-250 words) that consists of several paragraphs. The texts at this level could be found from the following materials: advertising materials, business and personal letters, abstract, newspaper, and magazines.

Intermediate 1

- The reader can understand and identify main ideas from a text consisting of several short paragraphs.
- Range of syntactic structures and vocabulary comprising texts is still limited.
- Lexical guessing for the unknown words based on the surrounding context is possible.

<Example Text I: Ahmad Shah Baba>

احمد شاه بابا

احمد شاه بابا د محمد زمان خان زوی په ۱۱۳۵ لمرېز هجري کال کښې زېږېدلې و. احمد شاه بابا د ايران پاچا نادرشاه افشار په عسکرو کښې د پښتنو د عسکري ډلې قوماندان و. کله چې په ۱۱۶۰ لمرېز هجري کال کښې نادرشاه مړ شو، دی افغانستان ته راستون شو او په ۱۱۶۱ هجري لمرېز کال کښې د افغانستان د پاچا په توگه وټاکل شو. احمدشاه بابا په لږو کلو کښې د افغانستان ټول حدود د هېواد په سياسي نقشه کښې داخل کړل، يو مستقل دولت يې جوړ کړ. احمدشاه بابا خو واري هندوستان، خراسان او بخارا ته و لاړ او بری يې وموند. احمدشاه بابا له شپږويشتو کلو پاچهی نه وروسته په ۱۱۸۶ لمرېز هجري کال کښې له دنيا ولاړ.

<Example Text II: Lost Person Announcement>

د مفقودې اعلان

سور گل د سردار محمد زوی چې عصبی ناروغتیا لري د ۱۳۸۶ کال د جدی د میاشتی په ۱۵ نیټه کښې له کوره وتلی او لادرکه دی. له گرانو هېوادوالو څخه هیله کېږي که د نوموړي په هکله کوم معلومات ولري، لطفاً د پولیس څانگې ته یا لاندینی ټېلفون ته خبر ورکړی: ۲۴۳-۴۵۶۷. د احمدگل نښی: ونه تقریباً ۱۷۰ سانتي مېټره، څېره غنم رنګه او شونډکی پزی، وېښتان تور، سترگی توری. له کور څخه د وتلو په وخت کښې يې خړ رنګه کمیس - پرتوگ او واټرپروفه کرتی اغوستي وه، په پښو کښې يې پلاستيکی څپلی درلودی.

Intermediate 2

- The reader can understand longer paragraphs and identify main ideas from a text consisting of complex sentences, for example, those containing subordinated clauses.
- The reader can make appropriate inferences about the text.
- Range of syntactic structures and vocabulary comprising texts is larger. However, the reader often fails to distinguish subtle differences among synonyms.
- Misinterpretations with structurally complicated (i.e., containing subordinated clauses) texts still occur, and deliberate rereading is necessary for complete understanding.

<Example Text I: Kabul>

کابل

کابل د افغانستان يو لرغونی ښار دی. دده عمر له ۳۰۰۰ کلو څخه زیات دی. له دې نه پرته دا ښار له ۱۷۷۶ م کال څخه را پدې خوا د افغانستان پلازمېنه هم دی. د کابل ښار د دوو غرونو په مینځ کښې پروت دی چې یو یې آسمایی او بل یې شپږدروازه نومېږي. د "کابل" د کلمي اصلي معنا د پوهانو او مشرانو یا په بله ژبه د پاچاهانو استوگنه ده. پخوا د کابل د ښار چاپیری په دېوال احاطه شوی و چې یوه لویه توتیه یې اوس هم د شپږدروازي پرغره باندې لیدل کېږي. پخوا خلک ښارته د پنځو دروازو له لارې ننوتل. د دې دروازو نومونه داسې وو: ۱ - کندهاري دروازه. ۲ - سپینه دروازه. ۳ - د سردار جهان خان دروازه. ۴ - د بیت دروازه. ۵ - د گذرگاه دروازه. په وروستیو وختو کښې د ښار د پراخېدو په سبب دروازې نه پکارېدلې او ورو ورو ويجارې شوې.

<Example Text II: The Nobel Prize>

د نوبل جایزه

الفريد نوبل د نړۍ له مشهورو پوهانو څخه و چې پر ۱۸۳۳ مېلادي کال کې د سويډن په سټکهلم ښار کې زېږېدلی و. پلار يې اماويل نومېده او د هغه وخت يو مشهور مخترع شخص و. الفريد نوبل يو مهربان او انسان خوښوونکی شخص و او خپل ټول اختراعات ددې دپاره کول چې انسانان له هغوی نه گټه واخلي، خو دا چې دده له اختراعاتو څخه د بشر پر ضد استفاده کېدله دده د خواشينې لامل گرځېده. نوبل پر ۱۸۹۵ م کال د نومبر د مياشتې پر ۲۷ نېټه په خپله وصيت نامه کې داسې وليکل چې ټوله شتمني يې ۳۱ مليونه سويډني روپۍ کېږي او د نوبل د جايزې په نامه هغه چا ته ورکړل شي چې د بشريت د آرامۍ او سوکالۍ او په نويو اختراعاتو کې بريالی مقام ولري. د نوبل جايزه هر کال د دسمبر پر لسمه نېټه کې چې د نوبل د مړنې له کاليزې سره سمون لري ورکول کېږي. نوبل پر ۱۸۹۶ م کال د دسمبر په لسمه نېټه کې له دې دنيا څخه سترگې پټې کړې.

Advanced: this level is characterized by the reader's ability to understand explicit and implicit meanings of a wide range of long (250 words above) and complex texts consisting of several paragraphs.

Advanced 1

- The reader can identify the hierarchical level of information (i.e., the main points and relevant supporting details) from multi-paragraph prose presented with a clear underlying structure.
- Insufficient target-language cultural knowledge or limited vocabulary may still interfere with complete understanding of a text.
- The reader can make appropriate inferences about texts dealing with various topics.

<Example Text I: Afghan Cricket Team Participates in Asian Games>

افغان کرکټ ټيم په آسيايي لوبو کې گډون کوي

د افغانستان د کرکټ منتخب ټيم په راتلونکې اگست مياشت کې د «ای سي سي» يا د آسيا د کرکټ شورا په تورنمنټ کې د گډون د پاره ماليزيا ته ځي. د افغانستان د کرکټ ټيم ترينر يا روزونکي، رئيس احمدزي وويل: ټاکل شوي ده د اگست په شلمه نېټه د «ای سي سي» د لسو هېوادونو تورنمنټ پيل شي. د افغانستان د کرکټ ټيم تېر کال په دې تورنمنټ کې ښه ځلېدلی و. ښاغلی احمدزي وويل چې د افغانستان له لوري به په دغو سياليو کې شېر محمد، ساجد خان او نور لوبغاړي برخه اخلي. په ډله ييزو لوبو کې د افغانستان هيڅ سپورتي ډله نه ده ځلېدلی. د افغانستان د کرکټ ټيم د امکاناتو د نشتوالي سره سره د هېواد لپاره ښې برياوې لرلې دي. د افغانستان د کرکټ لوبغاړي تر اوسه پورې لوبغالی نه لري او اکثره سيالي يې د هېواد دننه په عادي ميدانونو کې کړې دي.

<Example Text II: Drink Tea without Milk>

چای پرته له شیدو وڅښئ

زیاتو څېړنو څرگنده کړي چې چای د بدن د ستړیا د لیرې کولو او اعصابو د آرامولو لپاره یوازنی او په زړه پوري عنصر پېژندل شوی. خو تازه څېړنو څرگنده کړي چې په چای باندې د شیدو زیاتول د هغه د ټولې ښېگڼې له منځه وړي ځکه چې په شیدو کې د گازوین په نوم پروتین وجود لري چې د چای سره یو ځای کېږي او د هغه گټه له منځه وړي. د څېړنو له مخې د زیات چای څښل د زړه د ناروغیو څخه په مخنيوي کې موثر رول لري. د څېړونکو په عقیده په آسیایي هېوادو کې د زړه د حملې کموالی د چای څښلو له امله ښودل شوی. اما په انگلستان کې د چای زیات څښل دومره مفید تاثیر نه لري دا ځکه چې په نوموړي هېواد کې چای له شیدو سره گډ څښل کېږي. د څېړونکو په عقیده په تور چای کې داسې ماده موجوده ده چې د رنګونو په سالم ساتلو کې موثره ده، خو کله چې شیدې ورسره یو ځای شي دا تاثیر کاملاً له منځه ځي. نو ځکه ددې ټکي یادونه کېږي چې چای باید تل پرته له شیدو وڅښل شي. کله چې چای له شیدو سره گډ شی نه یوازې مفید تاثیرات یې له منځه ځي بلکه ضد سرطاني تاثیرات هم پکې خنثی کېږي.

Advanced 2

- The reader can comprehend discourse organization from a text consisting of multiple paragraphs, which are longer and more complex than advanced 1-level texts.
- The reader can detect the author's attitude or values in the main topics addressed in the text.
- The reader begins to comprehend the aesthetic use of target language and its literary styles, and can appreciate some fictions.

<Example Text I: *Raj Kapur's Movie is Nominated for a Festival*>

د راج کپور یو فلم نړیوال فېستیوال ته وړاندې کېږي په راتلونکې اوونۍ کې به د یوې غونډې په ترڅ کې د هند د وتلي او پخواني څېرې راج کپور یو فلم نړیوال فېستیوال ته ورپېژندل شي. که څه هم تر اوسه پورې د دغه فلم نوم نه دی په ډاګه شوی، خو ویل کېږي چې دا د لیدونکو له تود هرکلي سره مخ شوی دی. دغه فلم چې په راتلونکې اوونۍ کې به د نړیوال فېستیوال څخه وکړي، ډېرې په زړه پورې صحنې لري چې د هر لیدونکي احساس راپاروي. راج کپور د هندي سینما له بنسټ ایښودونکو څخه هم شمېرل کېږي او په ډېرو فلمونو کې له دلیپ کومار سره یو ځای راڅرګند شوي دي. راج کپور دا سې ویل چې زمريان لږېچي زېږوي، نو همدا لامل دی چې په ډېرو فلمونو کې نه دی راڅرګند شوی.

<Example Text II: *Respect for Women*>

د بنځمنو درناوی: پښتني مېرمنې د ژوندانه په ډېرو ډګرونو کې له خپلو نارینه وو سره اوږه په اوږه ونډه اخلي. د پښتونولي د اصولو له مخې د بنځمنو (بنځي) درناوی یو سپېڅلی او منلی دود دی. د جنګ او جګړو په وخت کې بنځمني یا توری په آزاده تګ راتګ کولای شي او له کوره د باندې وتلی راوتلی شي. په جګړه کې په پردو توری باندې لاس پورته کول کلک منع دي او د پښتونوالي د اصولو له مخې ورته بد کتل کېږي. استاد قیام الدین خادم په خپل اثر "پښتونولي" کې لیکلي دي، چې پښتانه په بنځو باندې تعرض کول یو قسم کبر او نامردي بولي. بنځې اکثره د بېلا بېلو تېرونو څخه وي او پښتانه پخپلو توری باندې خامخا غېرت وکړي. په هر صورت، د پښتني دود له مخې بنځو ته درناوی په هر حالت کې د پاملرني وړ دی. په هندوستان کې کله چې د شېرشاه سوري او د هندوستان پاچا همایون شاه تر مینځ جګړه روانه وه، د همایون د دربار بنځمني د شېرشاه سوري لښکرو ته په لاس ورغلي. شېرشاه سوري هغه په ډېر عزت سره همایون ته چې له هندوستان نه د تښتې په حال کې و، وروپېرلي او د غسړې یې خپله پښتونولۍ تر سره کړه.